

11. Шапер В. Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. / В. Б. Шапер. – Х. : Прапор, 2007. – 640 с.
12. Шевченко Ю. М. Педагогічна компетентність майбутнього вихователя та рівні її визначення [Електронний ресурс] / Ю. М. Шевченко, Л. С. Журавльова // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету. – 2010. – № 1. – 308 с. – Режим доступу:
http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpbdpu/Ped/2010_1/index.htm.
13. Quality education and competencies for life / Workshop 3 / Background Paper – 2004.
14. Spector, J. Michael-de la Teja, Ileana. ERIC Clearinghouse on Information and Technology Syracuse NY. Competencies for Online Teaching. ERIC Digest.

РЕЗЮМЕ

Л. И. Пономаренко. Дефиниция диалектической взаимообусловленности понятий «педагогическая культура родителей» и «педагогическая компетентность родителей».

В статье анализируются понятия «педагогическая культура родителей» и «педагогическая компетентность родителей», определяются общие и отличные черты между ними, устанавливаются соотношения объемов отмеченных понятий.

Ключевые слова: культура, педагогическая культура, педагогическая культура родителей, компетентность, педагогическая компетентность, педагогическая компетентность родителей.

SUMMARY

L. Ponomarenko. The dialectical intercom bitonality definition of concepts «parents pedagogical culture» and «parents pedagogical competence».

The scientific article is devoted to the sapid analysis of «parents pedagogical culture» and «parents pedagogical competence». General and distinguishing features of these concepts are analyzing in the article. Much attention is given to the definition of the concepts connection.

Key words: culture, pedagogical culture, pedagogical culture of parents, competence, pedagogical competence, pedagogical competence of parents.

УДК 378.013

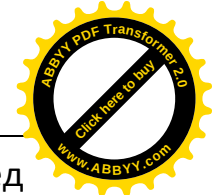
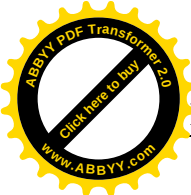
І. І. Проценко

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧІ ВМІННЯ ПЕДАГОГА ТА ЇХ ФОРМУВАННЯ В ЕВРИСТИЧНОМУ НАВЧАННІ

У статті з психологічно-педагогічних позицій з'ясовано поняття «уміння», «професійно-творчі уміння», уточнено їх класифікацію та способи формування в евристичному навчанні, яке на сьогодні займає вирішальні позиції в педагогічній освіті. З'ясовано основні позиції щодо формування професійно-творчих умінь у навчальній діяльності – когнітивних, креативних, методологічних.

Ключові слова: уміння, професійно-творчі вміння, евристичне навчання, когнітивні вміння, креативні вміння, методологічні вміння.

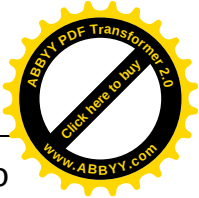
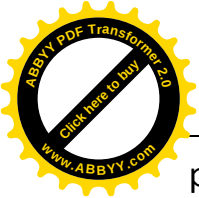
Постановка проблеми. Одним з основних завдань, що стоять перед сучасною вищою школою, є створення певних умов для самостійного оволодіння студентами знаннями та професійно-творчими вміннями для розвитку їхніх інтелектуальних і творчих здібностей. Реалізація цих завдань вимагає такої організації навчання, яке б не тільки гарантувало отримання умінь адаптуватись у дійовому просторі, але й спонукало до трансформації й модернізації їх відносно потреб індивіда та самореалізації у широкому полі видів діяльностей.

Між тим питання можливості навчання творчості студентів у вищій школі залишається й на сьогодні не вирішеним. Не визначеними залишаються і поняття «професійно-творчі вміння», і способи їх формування в навчальному процесі. Створюється враження, що набуття професійних умінь творчого характеру, продекларовані у Державному стандарті освіти України як бажаний компонент, не стали сутнісним завданням вищої школи.

Аналіз актуальних досліджень. Суттєвий внесок у дослідження професійних умінь, їх класифікацію та способи формування в евристичному навчанні студентів зробили Ю. Бабанський, В. Беспалько, Д. Богоявленська, Л. Виготський, Є. Кабанова-Меллер, А. Король, С. Кульневич, О. Леонтьєв, Є. Мілерян, А. Хуторський та інші. У дослідженнях цих та інших авторів виявлено, що зміст навчальних посібників, програм, підручників здебільшого не зорієнтовано на розвиток професійно-творчих умінь, а лише частково торкаються цього питання. Як доводить аналіз педагогічної літератури, залишаються не з'ясованими питання щодо змісту, структури, способів формування професійно-творчих умінь майбутніх фахівців у найбільш сприятливій для цього сфері – в евристичному навчанні.

Мета статті – з'ясувати зміст і структуру професійно-творчих умінь педагога, визначити основні способи їх формування в евристичному навчанні.

Виклад основного матеріалу. Створення необхідних умов для самостійного оволодіння студентами теоретичними знаннями, професійно-творчими вміннями, розвиток їх інтелектуальних і творчих здібностей – основний аспект навчання у вищій школі. Тому актуалізується завдання так організувати навчання, щоб воно гарантувало формування широкого спектру умінь для оволодіння майбутнім вчителем

різними видами професійної діяльності і забезпечити самореалізацію професійно-творчого потенціалу майбутнього фахівця.

На виняткове значення професійно-творчих педагогічних умінь, їх незамінність як важливого чинника в навчанні та вихованні духовних і моральних якостей студентів, їх ціннісних орієнтацій, світогляду вказували класики педагогіки, сучасні дидакти, психологи, методисти.

Етимологічно слово «уміння» походить від двох слів: «розум» (рос. ум) і «діяння», які вказують на задіяння в певному акті потенційних можливостей розуму – *розуму прикладання* (рос. «умение» – «ума приложение»). Творчі уміння – це реалізовані креативні здатності людини, результатом застосування яких є новий продукт професійної діяльності. Факт актуалізації творчих умінь свідчить про переміщення особистості з лав потенційно творчої до дійсно такої.

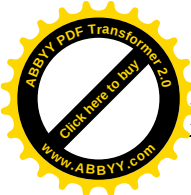
Філософський словник розглядає поняття «вміння» як сплав навичок та знань, що визначає чіткість виконання будь-якої діяльності, це засіб застосування засвоєних знань на практиці, це значно складніше утворення освіти, ніж навички або знання, взяті окремо [10, 405].

На думку психологів, вміння – це використання суб'єктом наявних знань і навичок для вибору і здійснення прийомів дії відповідно до поставленої мети. Сформоване вміння може стати власністю особистості і умовою набуття нових знань, умінь та навичок, тобто показником творчого й інтелектуального розвитку особистості [9, 196–197]. Уміння є найважливішим засобом успішної діяльності, показником професійної майстерності людини [11, 29].

На відміну від навичок, що забезпечують виконання діяльності в незмінних умовах, уміння характеризуються «варіативною адекватністю» «способів досягнення цілей по відношенню до умов діяльності» [11, 30], що змінюються. Отже, можна стверджувати, що вміння забезпечуються синтезом особистісних якостей (мисленних, чуттєвих, вольових) і є засобом свідомої, цілеспрямованої виробничої творчої діяльності.

Уміння, знання і навички набуваються протягом життя, щоб діяти для задоволення тих чи інших потреб особистості (майбутнього викладача).

Професійні уміння творчого характеру ставали предметом численних наукових досліджень, однак, єдиного підходу до їхньої класифікації не вироблено, творчі уміння в евристичному навчанні не вивчались.

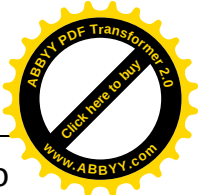
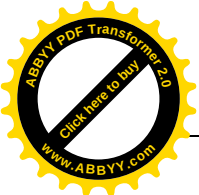
Педагогічні вміння формуються протягом всього часу діяльності вчителя, проте основа закладається ще в стінах навчального закладу.

С. Гончаренко в Українському педагогічному словнику визначає «вміння як здатність належно виконувати певні дії, засновані на доцільному використанні людиною набутих знань і навичок» [1]. У Педагогічній енциклопедії вміння – це можливість ефективно виконувати дії відповідно до мети та умов, за яких доводиться діяти. Набуті людиною вміння не лише визначають якість її діяльності та збагачують її досвід, але й можуть стати свідченням рівня загального розумового розвитку людини. Легкість і швидкість оволодіння вміннями свідчать про високий рівень здібностей людини [9, 96]. В. Дружиніна розглядає уміння як здатність людини продуктивно виконувати роботу щодо перетворення предмета на продукт за нових умов [5, 17].

У дослідженні Є. Мілеряна вміння визначаються як «заснована на знаннях і навичках діяльність людини, що дає можливість успішно досягти свідомо поставленої мети діяльності в мінливих умовах її протікання» [7]. Уміння – це знання в дії. Психологи визнають уміння найважливішим засобом успішної діяльності, мірилом умілості й показником майстерності людини. Причому, підкреслюється інноваційний характер умінь, як таких, що характеризуються «варіативною адекватністю» «способів досягнення цілей по відношенню до змінних умов діяльності» (на відміну від навичок, що гарантують успішність функціонування індивіда в незмінних умовах) [5, 52]. Тож при розгляданні проблеми формування здібностей вести перетворювальну діяльність необхідно пам'ятати про залежність дійово-практичних знань від різнобічності й глибини особистісного досвідно-виконавського досвіду суб'єкта та зосередити увагу на максимальному наближенні теоретичного і практичного етапів становлення людини-творця. Будь-яке ведення творчої діяльності забезпечується інтелектуальними, особистісними та продуктивними потенціями людини.

Отже, узагальнивши психолого-педагогічні визначення «вмінь», необхідно відмітити особливості, що притаманні усім умінням: цілеспрямованість, усвідомленість, узагальненість, творчий характер.

Ми поділяємо думку Н. Кузьміної, що професійні вміння – це кожен раз «новий сплав» знань, навичок, цілеспрямованості і творчих можливостей фахівця.

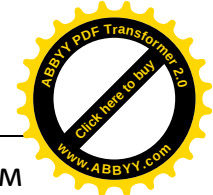
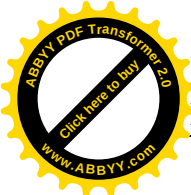
Як відзначає Т. Гущина, інтегрованою багаторівневою професійно значимою характеристикою особистості, її професійної діяльності є професійно-творчі вміння.

Професійно-творчі вміння визначають як реалізовані здібності, які є фактором створення нового в професійній діяльності. Вони не можуть бути вродженими, такими можна розглядати лише задатки. Професійно-творчі вміння можуть формуватись тільки у творчій навчальній діяльності, яка включає і евристичну, і дослідницьку діяльність [6, 18]. З цим поняттям можна погодитись. Дійсно, професійно-творчі уміння формуються лише при вивченні нового. А нове з'являється лише при задіяні професійно-творчих умінь в евристичному навчанні.

Відомо, що сформоване вміння є умовою отримання нових знань. А нові знання можна одержати шляхом застосування евристичних умінь як одного з різновидів професійно-творчих умінь. А. Хуторської під евристичним вмінням розуміє вміння цілеспрямованого здійснення пошуку розв'язання евристичної задачі для того, хто розв'язує, шляхом використання евристичних прийомів, наприклад, це такі вміння, як вміння проводити аналогію, формулювати педагогічну ситуацію, аналогічну даній, модифікувати, перетворювати з появою нових властивостей, виводити наслідки з педагогічної ситуації тощо [12].

На підставі результатів теоретичного дослідження та практичного досвіду ми дійшли до висновку, що вміння професійно-творчого характеру (професійно-творчі) педагога гуманітарних дисциплін – це *внутрішньо значима, сформована в діяльності здатність особистості до власної трансформації та інтеграції спеціальних теоретичних знань і навичок при розв'язанні нестандартних задач професійної педагогічної діяльності*. Це засіб свідомої, цілеспрямованої виробничої творчої діяльності, незалежне придбання спеціаліста, реалізовані творчі здібності в теоретично-пізнавальній і практичній роботі. Професійно-творчі вміння педагога проявляються у здатності особистості самостійно переносити раніше засвоєні спеціальні знання й навички у нову нестандартну ситуацію, знаходити правильні й оригінальні шляхи розв'язання педагогічних проблем в умовах дефіциту часу та інформації.

Існуюча різноманітність тлумачень дефініції «професійно-творчі вміння» вимагає їх певного групування.

Ю. Бабанський розглядає класифікацію вмінь за принципом структурних складових навчальної діяльності, таких як планування завдань і способів діяльності, мотивацію, організацію дій, самоконтроль, а також процес засвоєння знань. Він виділяє такі різновиди вмінь:

- навчально-організаційні (прийняття та вирішення завдань діяльності, раціональне планування діяльності та створення для неї сприятливих умов);
- навчально-інформаційні (здійснення бібліографічного пошуку, робота з книгою, довідником, технічними джерелами інформації, здійснювати спостереження);
- навчально-інтелектуальні (мотивування діяльності, сприйняття інформації, раціональне запам'ятовування і логічне усвідомлення навчального матеріалу, з виділенням у ньому головного; здійснення самоконтролю в навчально-пізнавальній діяльності) [2, 9].

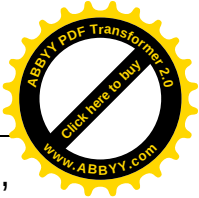
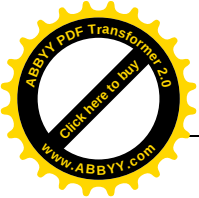
У системі професійної освіти дослідник Л. Кайдалова окремою групою виділяє професійні вміння і навички, які класифікуються так: а) загальні, загально-виробничі, вузькопрофесійні; б) наукові, політехнічні та професійні; в) рухові, розумові, сенсорні; д) предметно-практичні, предметно-розумові, знаково-практичні, знаково-розумові.

Зазначений автор у професійній діяльності виділяє блоки організаторських, комунікативних, управлінських та фахових умінь, які можуть бути сформованими на високому (творчому), достатньому та низькому рівнях [5, 7].

Одним з напрямів класифікації професійних умінь є ототожнення компонентів професійної діяльності з відповідними вміннями: конструктивними, організаторськими, комунікативними, гностичними, інформаційними, розвиваючими. Цю точку зору підтримують В. Загвязинський, Н. Кузьміна та О. Щербаков.

В. Боброва, М. Кузьмін, І. Скрипник характеризують уміння в трьох параметрах (процес, спосіб діяльності і здібності), виділяючи три групи професійних умінь: спеціальні, які дають змогу поглиблено вивчати науку зі своєї спеціальності; загально-професійні (основні і допоміжні) і особистісні (здібності і психічні якості) [5, 92].

Як відзначає Т. Гущина, професійно-творчі вміння стають інтегрованою багаторівневою професійно значимою характеристикою особистості, її професійної діяльності.

Подолання суперечностей між новими знаннями, діями, ситуаціями, запитам, прагненнями і попереднім досвідом стимулює вироблення все нових і нових умінь. Тільки за таких умов відбувається творчий розвиток студентів й усталюються їх здатності до творіння. Без поетапного сходження до досконаліших умінь і нових практичних знань, без мотивованого прориву за межі відомого генезис особистості неможливий. Отже, уміння виступають і способом реалізації творчих здібностей, і умовою їх розвитку.

У системі професійної освіти А. Хуторської дуже прагматично та точно класифікував уміння, якими студент оволодіває в процесі навчання. Зазначений автор пропонує такий склад професійно-творчих умінь: креативні, когнітивні, методологічні.

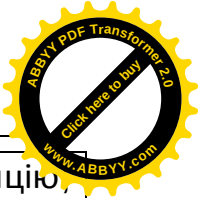
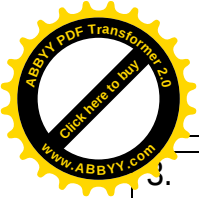
Класифікацію професійних умінь творчого характеру за А. Хуторським подано в таблиці 1.

Таблиця 1.

**Класифікація професійно-творчих умінь майбутнього вчителя
гуманітарних дисциплін**

№	Професійно-творчі уміння	Зміст цих умінь
1.	Когнітивні	- фізичні і фізіологічні якості: уміння бачити, чути, відчувати, відчувати об'єкт, що вивчається, з допомогою смаку; розвинена працездатність; - інтелектуальні якості: допитливість, ерудованість, вдумливість, кмітливість, логічність, «коефіцієнт інтелекту», свідомість, обґрунтованість, аргументованість, здібності до аналізу і синтезу, здатність знаходити аналогії, використовувати різні форми доказів; - допитливість, прозорливість, пошук проблем, схильність до експерименту, уміння ставити питання, бачити протиріччя, формулювати проблеми і гіпотези, виконувати теоретичні і експериментальні дослідження, володіти способами рішення різних завдань, робити висновки і узагальнення; - володіння культурними нормами і традиціями, які уstatковані у власній діяльності; уміння аргументувати свої знання і отримані результати; уміння самовизначатися в ситуаціях вибору, захопленість, оперативність дій; - здатність позначити своє розуміння або нерозуміння з будь-яких виникаючих запитань; уміння зрозуміти та оцінити іншу точку зору, вступити в змістовний діалог або суперечку;

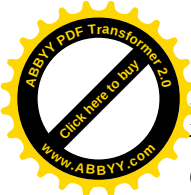
		- структурно-системне бачення областей, що вивчаються, їх просторовій і тимчасовій ієрархії; відшукування зв'язків об'єктів, їх причин, пов'язаних з ними проблем; володіння загальним підходом до з'ясування суті будь-яких об'єктів і явищ (природи, культури, політики та ін.), різнонаукове бачення; - здатність відшукування причин походження культурно-історичного об'єкту або явища, уміння визначати його структуру і будову, знаходити зв'язки із спорідненими ідеальними об'єктами, будувати систему ідеальних об'єктів, вибудовувати їх ієрархію на основі сформульованих принципів і критеріїв; уміння відшукати системи зв'язків культурно-історичного явища з відповідні реальними об'єктами.
2.	Креативні	- емоційно-образні якості: натхненність, одухотвореність, емоційний підйом у творчих ситуаціях; образність, асоціативність, споглядальність, уява, фантазія, мрійливість, романтичність, відчуття новизни, незвичайного, чуйність до протиріч, схильність до творчого сумніву, здатність відчувати внутрішню боротьбу, здатність до емпатії, знакотворчість, символотворчість; - ініціативність, винахідливість, кмітливість, готовність до вигадкування; своєрідність, неординарність, нестандартність, самобутність; - здатність до генерації ідей, їх продукуванню як індивідуально, так і в комунікації з людьми, текстом, іншими об'єктами пізнання; володіння розкутістю думок, почуттів і рухів; - прозорливість, уміння бачити знайоме в незнайомому і навпаки; подолання стереотипів, здатність виходу в іншу площину або простір при вирішенні проблеми; - уміння вести діалог з об'єктом, що вивчається, вибирати методи пізнання, адекватні об'єкту; уміння визначати структуру і будову, прогнозування змін об'єкту, динаміки його росту або розвитку; створення нових методів пізнання залежно від властивостей об'єкту; - прогностичність, формулювання гіпотез, конструювання версій, закономірностей, формул, теорій; - володіння нетрадиційними евристичними процедурами: інтуїція, інсайт, медитація; - наявність досвіду реалізації найбільш творчих своїх умінь у формі виконання і захисту творчих робіт, участі в конкурсах, олімпіадах та ін.

3.	Методологічні (орґдіяльнісні)	уміння в різних ситуаціях займати адекватну позицію, емпатія, здатність вести діалог, співпрацювати з колегами, вміння адекватно оцінювати, засвоювати і використовувати досвід інших, уникати конфліктів; володіти собою; вміння переконувати і навіювати, приваблювати до себе, надихати; професійний артистизм (уміння яскраво, щиро передавати свої позитивні почуття радості, оптимізму, впевненості у своїх силах), емоційна стійкість, розвинуте почуття гумору.
----	-------------------------------	---

Професійно-творчі вміння – це культурне надбання особистості, вони не можуть бути вродженими, а тільки формуються як важливе особистісне надбання майбутніх фахівців у пізнавально-творчій навчальній діяльності. У нашому дослідженні ми розглядаємо як формуються професійно-творчі уміння в евристичному навчанні. Тому доречно визначити основну ідею цього виду діяльності, яке сьогодні займає вирішальні позиції в педагогічній освіті. Основна ідея евристичного навчання (поза різними його варіаціями) – це стабільна й глибока довіра до творчого потенціалу кожного студента, обумовлена цим постановка його пізнавально-творчої (пошукової, дослідницької, проектної, художньої, конструкторської) діяльності на перше місце в усій системі навчання. Самостійна діяльність того, хто навчається, не ізольована при цьому від інших суб'єктів навчання (як це відбувається в умовах багатьох навчальних технологій з пріоритетами комп'ютерного і тестового моніторингу), а підтримується й посилюється постійною інтенсивною взаємодією з викладачем, товаришами, засобами інформації та діагностики. При цьому самостійність учасників навчального процесу включає такі обов'язкові характеристики, як власне визначення мети і завдань роботи, самостійне знаходження методів, прийомів, засобів операційної та діагностичної діяльності, як на індивідуальному, так і на груповому чи парному рівнях.

Питання щодо способів формування професійно-творчих умінь досліджували Є. Бойко, С. Гончаренко, В. Орлов, К. Платонов, Г. Селевко, Н. Яковлева, А. Хуторської та інші. На думку багатьох дослідників основним способом формування професійних умінь творчого характеру є заняття, які базуються на імітації організації творчої діяльності (урок-промисел, урок-виставка); на проектуванні (розробка творчих проектів, міні-проектів та їх презентація); на жанрах творчої діяльності. Також одним із способів формування умінь деякі вчені виділяють діалогічний, коли в

евристичному навчанні за допомогою діалогу, зокрема й евристичного, формуються всі види професійно-творчих умінь (креативні, когнітивні, методологічні), які вдосконалюються в процесі навчальної діяльності.

Висновки. З'ясовано, що професійно-творчі вміння – це внутрішньо значима, сформована в діяльності здатність особистості до власної трансформації та інтеграції спеціальних теоретичних знань та умінь при розв'язанні нестандартних задач професійної педагогічної діяльності.

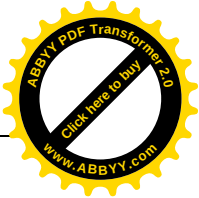
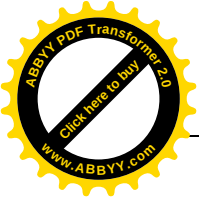
Професійно-творчі вміння розглядаються, по-перше, як здатність діяти на основі отриманих знань, тобто як форма функціонування теоретичних знань, по-друге, до складу професійних умінь творчого характеру входять розумові та практичні дії, по-третє, зазначені вміння передбачають використання в діях раніше отриманого досвіду.

Професійно-творчі вміння – це штучне (культурне) надбання особистості, вони не можуть бути вродженими, а тільки можуть формуватися майбутніми фахівцями в пізнавально-творчій діяльності при створенні необхідних дидактичних умов.

Аналіз запропонованих підходів щодо визначення професійно-творчих умінь дозволив зробити висновки:

- уміння – це утворення більш високого рівня, ніж навичка;
- уміння являє собою не механічну комбінацію знань і навичок, а кожного разу їх новий сплав, на основі досвіду і творчих здібностей особистості;
- уміння характеризується такими якостями, як усвідомленість, узагальненість,
- гнучкість і, на відміну від навичок, воно кожного разу проявляється по-новому;
- на сформованість умінь вказує усвідомлене і творче використання знань і навичок у професійній діяльності.

Професійно-творчі вміння педагога – це культурне, незалежне придбання особистості внаслідок свідомої, цілеспрямованої виробничої творчої діяльності, це реалізовані творчі здібності в теоретико-пізнавальній і практичній роботі. Сформовані професійно-творчі вміння діючого і майбутнього вчителя є його власним внутрішнім особистісно значущим творчим продуктом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С. І. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям / С. І. Гончаренко. – К. : АПН України, 1995. – 45 с.
2. Гущина Т. Н. Формирование методической компетентности педагогических работников учреждений дополнительного образования детей в процессе повышения квалификации: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук / Гущина Т. Н. – Ярославль, 2001. – 22 с.
3. Данипова Г. С Акмеологічна модель педагога в ХХІ столітті / Г. Данипова // Рідна школа, 2003, червень. – С. 6–9.
4. Дидактика современной школы: Пособие для учителей / Под ред. В. А. Онищука. – К. : Рад. школа, 1987. – 351 с.
5. Дружинина В. Н. Развитие и диагностика способностей / В. Н. Дружинина, В. Д. Шадриков. – М. : Наука, 1991. – 181 с.
6. Кайдалова Л.Г. Педагогічні технології формування професійних умінь і навичок студентів вищого фармацевтичного закладу: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. – Захищена 29.05.2003. – Х., 2003. – 207 с.
7. Милерян Е. А. Психология формирования общетрудовых политехнических учений / Е. А. Милерян. – М. : Педагогика, 1973. – 297 с.
8. Новиков А. М. Об аспектах и уровнях развития профессиональной культуры специалиста. / А. М. Новиков // Специалист. – 2003. – № 8. – С. 29–34.
9. Платонов К. К. Проблема способностей / К. К. Платонов. – М. : Наука, 1972. – 312 с.
10. Философский энциклопедический словарь. – 2-е изд. – М. : Сов. энцикл., 1989. – 815 с.
11. Хомич Л. О. Професійно-педагогічна підготовка вчителя початкових класів / Л. О. Хомич. – К. : Магістр-S, 1998. – 200 с.
12. Хуторской А. Дидактическая эвристика. Теория и технология креативного обучения / А. Хуторской. — М. : Изд-во МГУ, 2003. – 416 с.

РЕЗЮМЕ

И. И. Проценко. Профессионально-творческие умения педагога и их формирование в эвристическом обучении.

В статье с психолого-педагогических позиций выяснены понятия «умения», «профессионально-творческие умения», уточнено их классификацию и способы формирования в эвристическом обучении, которое на сегодня занимает решающие позиции в педагогическом образовании. Выделены важные позиции формирования профессионально-творческих умений в учебной деятельности – когнитивных, креативных, методологических.

Ключевые слова: умения, профессионально-творческие умения, эвристическое обучение, когнитивные умения, креативные умения, методологические умения.

SUMMARY

I. Protsenko. Professional-creative skills and their forming in the heuristic learning.

The article contains the concepts of «ability», «professionally-creative abilities», their classification and forming methods are specified in the heuristic teaching which for today occupies decision positions in pedagogical education. Important positions of forming of professionally-creative abilities are distinguished in educational activity.

Key words: abilities, professionally-creative abilities, heuristic teaching, methodological abilities.